

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

1.1 Lovforslagets formål og indhold

Lovforslaget har til formål at modernisere og forenkle reglerne om søforklaring og at skabe hjemmel til, at der kan ske en forhøjelse af fondsdækningen ved olieforureningsskader i overensstemmelse med de beslutninger, der måtte blive truffet i FN's søfartsorganisation IMO.

Lovforslaget er en ændringslov til søloven, jf. lov nr. 170 af 16. marts 1994, som ved bekendtgørelse nr. 781 af 29. august 1994 blev sat i kraft den 1. oktober 1994. Folketingets forhandlinger er gengivet i Folketingstidende 1993-1994: sp. 3922, 4734, 6935, 7185; tillæg A 4809; tillæg B 551; tillæg C 489.

1.2 Baggrunden for lovforslaget - søforklaring

Søforklaringsinstituttet er en særlig bevisoptagelsesmåde, der skal foregå hurtigt for at tilgodese erhvervets og det offentliges behov for en hurtig afklaring af omstændighederne omkring hændelser indtruffet til søs. Instituttet går tilbage til Danske Lov og de nuværende bestemmelser har eksisteret uændret i en årrække.

Formålet med lovforslaget er at gøre instituttet mere tidssvarende og mere målrettet i de tilfælde, hvor væsentlige offentlige eller private interesser taler for, at der afholdes søforklaring.

Over en fireårig periode fra 1996 til 1999 har det årlige antal søforklaringer gennemsnitligt været ca. 55, heraf har ca. 10 været afholdt i udlandet. Tendensen har været faldende i den omtalte periode, hvilket kan skyldes, at Søfartsstyrelsens opklaringsenhed i stigende udstrækning har iværksat egne undersøgelser. Disse undersøgelser har i de givne tilfælde været tilstrækkelige, og Søfartsstyrelsen har derfor kunnet meddele fritagelse fra den obligatoriske søforklaring.

Lovforslagets bestemmelser om søforklaring bygges på et udkast udarbejdet af Sølovsudvalget, hvor

bl.a. Advokatrådet, Danmarks Rederiforening, Erhvervenes Transportudvalg, Rådet for Dansk Forsikring og Pension, Assuranceforeningen SKULD, Søfartsrådet og Bilfærgernes Rederiforening er repræsenteret.

Der har i Sølovsudvalget været enighed om, at der er et reelt behov for at bevare søforklaringsinstituttet. Omvendt har udvalget også fundet behov for justeringer. Det er Sølovsudvalgets opfattelse, at den nuværende ordning ikke fungerer fuldt tilfredsstillende, idet antallet af søforklaringer ikke giver mulighed for den nødvendige specialisering.

Erhvervsministeriet nedsatte i 1997 et såkaldt Turnuspanel, der bl.a. skulle se på Søfartsstyrelsens regelgrundlag og muligheder for regelforenkling. I Turnuspanelets rapport blev det bl.a. foreslået, at antallet af retter, hvor søforklaring kunne afholdes, blev begrænset til de 7 danske havnebyer, hvor det væsentligste antal søforklaringer afholdes i dag, samt én henholdsvis på Færøerne og i Grønland. I betragtning af antallet af søforklaringer årligt finder Sølovsudvalget, at en sådan begrænsning kan sikre et bedre kendskab til søfartens særlige forhold hos disse retter.

Domstolenes Strukturkommission arbejder for tiden på en reform af domstolsstrukturen. Arbejdet forventes, at munde ud i en betænkning med forslag om bl.a. en generel begrænsning af antallet af byretter. Strukturkommissionen forventes at tilendebringe sit arbejde inden udgangen af år 2000.

Strukturkommissionen støtter ikke Sølovsudvalgets forslag om at indskrænke antallet af retter, hvor søforklaring kan afgives. Det er Strukturkommissionens opfattelse, at der kan finde en vis specialisering af domstolenes kompetence sted, men at dette skal ske inden for den enkelte byret og ikke mellem disse. Forslaget har været forelagt Retsplejerådet, der har udtalt, at såfremt antallet af byretter begrænses væsentligt som led i en strukturreform, kan den hensigtsmæssige sagkundskab og rutine tilvejebringes ved specialisering inden for den enkelte byret: